

بزرگداشت انجمن اجتماعی جوانان پامیر از یکصد و سیزده همین سالزاد سید زمان الدین عدیم

نوشته: اسحاق مقبل

۲۲ ثور ۱۳۹۵

شعر پدیده‌ی همه‌پذیر در میان توده‌های بشریست که تاریخ انقضا و انقطاع ندارد و هر قدر از عمر آن بگذرد طرف داران و علاقه‌مندانش افزون‌تر می‌شوند و می‌توان چنین صراحت داد که شعر و شاعر تاریخی به نام پار و پیرار ندارند و حرف شاعر برخاسته از بطن افشار جامعه است و حرف دل دردمندان را از راه شعر باز می‌تابد. شعر و شاعر را همه از جان و دل دوست دارند و به سوی شاعر به عنوان ترجمان و سخن‌گوی درد‌های ناگفته و ناشنوده مردم و نیز انعکاس‌دهنده زیبایی‌های زندگی، دیده می‌شود.

این تعبیر ما از شعر و شاعر در مورد سیدزمان الدین عدیم هم صادق است؛ زیرا اشعار و متون ایشان در باز نمود درد ها و آلام مردم و نابرابری های اجتماعی چون آینه همه چیز را منعکس ساخته و از تصویر زنده گی پرتلاطم خود و دیگران در آن ها پرداخته است. از جهتی اگر شعرش زیبایی های ادبی را به همراه دارد، از جانبی دیگر غننامه یی به دست می دهد که هر خواننده ی با احساس را به گریه در می آرد.

نهایت افتخار داریم که بار دیگر ستاره ی پرفروغ آسمان و ادب دری و شغنائی، برفراز بلندای ادبیات پرتوافکن شد. خداوند منان را سپاسگزاریم که برای بار دوم فرصت توفیق عنایت فرمود تا توانستیم از یک صد و سیزدهمین سالزاد شاعر وارسته و دانشمند فرزانه (سید زمان الدین عدیم) بزرگداشت به عمل بیاوریم.

این محفل با شکوه مورخ ۱۸ ثور ۱۳۹۵ در تالار کنفرانس های دانشگاه رنا- در کابل با حضور داشت معین های وزارت ها، وکلای پارلمان، استادان دانشگاه، فعالین مدنی، شاعران، نویسندگان، رسانه های صوتی و تصویری و تعدادی از نهاد های فرهنگی و اجتماعی بر گزار گردید.

از درگذشت عدیم بزرگ دقیقن هفده سال میگذرد اما وی تا حال به طور شایسته و بایسته به معرفی گرفته نه شده و آثار منظوم و منثور شان به جز از اشک حسرت (فارسی دری) و عدیم دو ساحل (خط سریلیک)، دیگر اقبال چاپ نیافته اند. عدیم زندگی مشقت بار و مملو از فراز و نشیب خود و همدیاران اش را در آثار گرانبهای خود استادانه به تصویر کشیده است.

چنانچه یادآور شدیم، تک تک ابیات سروده ی عدیم فریاد گر وضعیت زندگی وی می باشند و بیشتر اشعار شان آگنده با حسرت و ندامت از زندگی اند و ممکن از همین رو دواثرش را به اشک حسرت و سرشک ندامت مسمی ساخته است. موضوعاتی از این دست در لابلای محفل توسط سخنرانان ایراد شدند.

در آغازین دقایق برنامه، بانو منیژه سادات، معاون اول انجمن اجتماعی جوانان پامیر به نمایندگی از این نهاد در محفل صحبت نموده و پیام اعضای این

انجمن را به سمع حضار رسانیدند. خانم سادات از کار کردها و برنامه‌های این نهاد نیز بگونه فشرده سخن زد و گفت: " انجمن اجتماعی پامیر برای بار دوم در تایخ پامیرات، از ادیب بی همتای کوه پایه های بدخشان، در پایتخت کشور تجلیل می نماید که مایه ی بسا افتخار است."

وی در ادامه افزود، طوریکه اکثریت شاهد دست آورد های انجمن اجتماعی جوانان پامیر هستند، این نهاد در راستای رشد و پاسداری فرهنگ بومی و بزرگداشت از شاعران این سرزمین حتی الامکان فعالیت های اجتماعی و فرهنگی خویش را انجام میدهد. چنانچه از طریق رسانه های تصویری کشور می بینید که تیم هنری این نهاد با اجرای آهنگ های اصیل پامیری گوشه یی از فرهنگ پسندیده ما را به معرفی میگیرند.

او خاطر نشان ساخت که با همکاری سایر نهادهای کمک کننده، درکنار تدویر برنامه های فرهنگی مصمم هستیم در آینده نزدیک برنامه های بهتری را برای رشد ظرفیت شاگردان مکاتب و بلند رفتن هر چی بیشتر سطح معارف در این دیار، روی دست بگیریم. از اینکه عديم افتخارات بسا بزرگی را برای این مردم به ارمغان آورده است، پیش نهاد ما براین است که یکی از مکاتب و یا دارالمعلمین های این دیار به نام عديم نام گذاری شود و درپهلوی آن امید ما برآن است تا به گونه یی بتوانیم آثار دیگر منظوم و منثور شاعر چیره دست مان را که تا حال بنابر دلایلی بچاپ نرسیده اند، به دست نشر بسپاریم. این نهاد دربخش های فرهنگی، اجتماعی، صحی، حقوقی، تعلیم و تربیه و بخش ورزشی فعالیت می نماید که هر کدام فعالیت های مختص به خود شان را داشته و برای حراست از فرهنگ و داشته های این مرز و بوم فعالیت میکند.

با نو منیژه اظهار داشت که به معرفی گرفتن فرهنگ پسندیده بومی پامیریان و شناساندن آن برای سایرین بیشتر از همه مورد تمرکز این نهاد است که کمیته فرهنگی این نهاد به آن مبادرت میورزد. ما توانستیم کلتور پسندیده مان را از طریق رسانه های معتبر تصویری، نوشتاری و صوتی در داخل و خارج کشور به معرفی بگیریم و در آینده ها نیز در این مورد کار خواهیم نمود. او گفت، فعالیت این نهاد تنها منحصر بدین محدوده نیست- بل مصمم هستیم روی چاپ آثار

شعراى معاصر و جوان، شناسايى، تجليل و معرفى شعراى گم نام پاميرات و معرفى گنج هاى در حاشيه مانده نيز كار نمائيم.

در ادامه، استاد نور آغا عظيمى عضو كميته فرهنگى اين نهاد، پيرامون زندگى عديم صحبت نموده و در مورد روزگار پرمشقت؛ ولى پر بار عديم سخن فرسايى نمود.

سپس استاد رحمت الله بيژن پور، سخنگوى دفتر نماينده رييس جمهور در امور اصلاحات و حكومت دارى خوب، پيرامون جايگاه اجتماعى و خصايص عديم صحبت نموده و وي را شخصيتى چند بعدى، عالمى مبارز و شاعرى تواناى ملى و فرا منطقه يى خواند. آقاى بيژن پور زنده گى نود ساله ي عديم را به سه دوره ي متمايز تقسيم نمود. وي در خلال اين گفته ها سى سال زنده گى عديم را دوره ي شتاب و فراگيرى علوم و زنده گى در ميهن مازاد، سى سال وسط را دوره ي آواره گى و زندانى شدن شاعر و سى سال آخر عمر شاعر را دوره ي توليد اندیشه و نوشته هاى وي خواند. بيژن پور همچنان عديم را در كنار برخى از شاعران ايران، برون از مرز و با شاعرانى چون صوفى عشقري، شيدا و شاعران ديگر در داخل كشور همآورد مى داند. او هم چنان از ارتباط عديم با پدر خود ياد آور شده افزود كه آقاى عديم در تاريخ نگارى دست بالايى داشت و از تاريخ ماوراى دريا به خصوص بخارا و پيرامون آن آگاهى وافردشت. وي در يك نگاه كلّى جغرافياى پامير را فراتر از سيردريا دانسته، و نواحى تخارستان را نيز شامل جغرافياى پامير خواند. او در لابلای گفته هايش اشاره نمود كه در تواريخى چون رهنماى قطغن و بدخشان و مانند آن، در حدود نزديك به سه هزار شاعر منسوب دانسته اند كه عديم يكي از آنهاست.

همچنان در اين گرامى داشت، داکتر نيلوفر ابراهيمى نماينده مردم در شوراى ملى كشور، معين وزارت اقوام و قبائل و نماينده خاص مقام اول رياست جمهورى، بطور جداگانه از شيوه ي مبارزه، فرآورده ها و ياد گارهاى ارزشمند علمى عديم سخن بر لب گشوده و از اعضاى انجمن اجتماعى جوانان پامير بخاطر بزرگداشت از عديم، تقدير و سپاسگزارى نمودند.

در لحظات پایانی برنامه، اکادمیسن سلمیان لایق- مشاور علمی اکادمی علوم افغانستان که در این محفل اشتراک ورزیده بود، به برخی از خاطرات خود با عدیم اشاره نموده، افزود که عدیم با داشتن اعتقاد مذهب انقلابی و دینامیک اسماعلیه با همه گان روابط نیکو و حسنه داشت و شعرش نیز روحیه مبارزه طلبی و عدالت خواهانه را انعکاس می دهد. او همچنان یکی از دست نویس های عدیم را به عنوان سند روابطش با عدیم به حضار محفل نشان داد و گفت در آینده باید کار نمود تا ویژه گی های خطی عدیم و برخی ریزه کاری نوشتاری که او داشت، روی شان کار صورت گیرد. لایق همچنان به معین اقوام و قبایل پیشنهاد چاپ آثار عدیم را داد و تاکید نمود که درین عرصه باید گام عملی و جدی برداشته شود و خودش نیز وعدهی هر نوع همکاری درین زمینه داد.

بدین وسیله میخواهم به نمایندگی از اعضا و هیات رهبری انجمن از تمامی کسانی که در قسمت برگزاری و تدویر این محفل ما را دست یاری فشردند، صمیمانه ابراز سپاس و قدر دانی نمایم. خاصتن از حمایت مالی همیشگی این بزرگواران ممنون و مشکوریم:

- 1- دوکتور نصر الدین شاه پیکار- 100 دلار امریکایی
- 2- جنرال دلاور شاه دلاور- 100 دلار امریکایی
- 3- دگروال زرین شاه میرزاده- 3000 افغانی
- 4- داکتر خواجه رحمانی 3000 افغانی
- 5- داکتر محبوب رهگذر 3000 افغانی
- 6- محترم عزیز علی شاه 2000 افغانی
- 7- محترم ایوب نظری 500 افغانی

و همچنان از محترم سرمحقق خیر محمد حیدری، نیز ابراز امتنان می نمایم که چند جلد کتب "گرامر زبان شغنانی" را که تالیف شده خود شان است، بطور تحفه برای سنخرانان این محفل هدیه نمودند. از اینکه دانشگاه رنا سالون کنفرانس های شان را بخاطر برگزاری این محفل در خدمت قرار دادند، از ایشان نیز ابراز قدر دانی مینمایم.

جا دارد از محترم دولت شاه شیوه نیز تشکری نماییم که مانند سال گذشته جهت رفت و آمد اشتراک کنندگان این محفل ترانسپورت آماده نمودند.

در اخیر از حمایت های معنوی و ترغیب مداوم سایر فرهنگیان در داخل و خارج کشور نیز سپاسگزاری مینماییم.

با حرمت،

مقبل اسحاق- کابل، 8/5/2016

Esaaq_muqbel@yahoo.com

برای دیدن عکسها، لطفا بالای لینک ذیل فشار بدهید و یاد در قسمت فوتو گالری سایت سیمای شغنان رجوع نمایید.

[سالگرد عدیم](#)